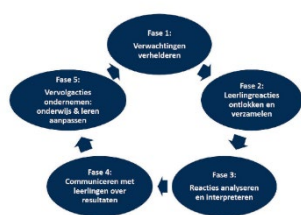

Bloemschikken

Vak
Groen – bloemschikken
Leerjaar / sector
Leerjaar 3, vmbo kader
Context
Leerlingen werken aan profielmodule 4: Groene vormgeving en verkoop. Centraal staat het maken van boeketten. De lessen zijn uitgevoerd aan twaalf tot veertien leerlingen. Zij hebben in eerdere lessen al gebruik gemaakt van de gereedschappen die nodig zijn om een bloemwerk te maken.
Leerdoelen
<p><i>Leerdoelen lange termijn</i>   De leerling kan zelfstandig een korenschoofboeket samenstellen.</p> <p><i>Leerdoelen korte termijn</i>   De leerling kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bij het maken van een boeket rekening houden met compositie, techniek en vormgeving; - materialen en middelen op de juiste manier gebruiken. <p><i>Succescriteria</i>   De leerling kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - benoemen welke gereedschappen nodig zijn voor een boeket; - gereedschappen veilig gebruiken, namelijk: <ul style="list-style-type: none"> o van je af snijden o het juiste gereedschap gebruiken (bijv. snoeischaar voor dikke takken, draadtang voor bloemendraad)   - een boeket maken met de volgende eigenschappen: <ul style="list-style-type: none"> o vormgeving: boeket is bol en rond en stelen zijn op dezelfde lengte afgeknipt / afgesneden o compositie: bloemen en groen zijn verdeeld, bloemen en groen zijn op gelijke hoogte o techniek: korenschoof, stevig gebonden, geen bladeren onder en tussen bindpunt (vanaf het touwtje).
Aantal lessen
3 lessen

Fase(n) van de FE-cyclus

Tijdens deze twee lessen komen alle fasen van de FE-cyclus terug. De leraar begint niet met fase 1 (succescriteria), maar start met fase 2 door voorkennis op te halen over eerder gemaakte boeketten en de gereedschappen die de leerlingen daarbij hebben gebruikt. Daarna bespreken de leerlingen met de leraar de succescriteria voor een goed boeket aan de hand van foto's. De leerlingen gaan aan de slag met hun boeket, vergelijken hun boeket met de succescriteria en vergelijken de

verschillende boeketten door ze op een rij te leggen (fasen 3 en 4). Opvallend in dit voorbeeld is dat de leraar tijdens de eerste les opmerkt dat de leerlingen de gereedschappen niet goed gebruiken, en daar in de tweede les op inhaakt door een werkblad te maken (fase 5).

Uitvoering lesactiviteit

Materialen / hulpmiddelen

- Werkblad met succescriteria voor een boeket
- Werkblad 'Oefenen met gereedschappen en hulpmiddelen'
- Voorbeelden op foto/film van boeketten.
- Evt. voorbeelden op foto/film van gebruik hulpmiddelen en gereedschappen

Vorbereiding

Zie boven. Zorg ervoor dat de materialen in voldoende aantallen beschikbaar zijn: werkbladen, voorbeelden en materialen voor het maken van het boeket.

Lesopzet globaal

Les 1: boeket maken

- De leraar gaat met de leerlingen in gesprek over boeketten en wat zij daar al van weten.
- De leraar doet klassikaal voor hoe je een boeket maakt.
- De leraar bespreekt met de leerlingen de succescriteria voor een goed boeket.
- De leerlingen maken individueel een boeket.
- De leerlingen reflecteren individueel en als klas op hun eigen werk met behulp van het werkblad met succescriteria.

Les 2: gereedschappen en hulpmiddelen

- Bij de start van de les bespreekt de leraar met de leerlingen dat de kennis over gereedschappen en hulpmiddelen nog niet op orde is.
- De leerlingen gaan in groepjes aan de slag met het werkblad gereedschappen.
- Ze bespreken met elkaar wat ze leren van het andere groepje en gaan aan de slag met het aanvullen/aanscherpen van hun antwoorden.
- De leraar vraagt een aantal leerlingen om het hanteren van de gereedschappen correct te demonstreren aan de groep.

Les 3 (niet beschreven): in de derde les observeert de leraar of de materialen en hulpmiddelen wel goed worden ingezet bij een praktische opdracht waarbij leerlingen een boeket maken met toepassing van een korenschoof bindtechniek.

Lesopzet gedetailleerd

1. De leraar benoemt het leerdoel van de komende lessen en gaat met de leerlingen in gesprek over boeketten en wat zij daar al van weten (fase 2). Hij stelt daarbij vragen aan leerlingen:
  - a. Wat is het verschil tussen een bosje bloemen en een boeket?
  - b. Wie heeft er weleens een boeket gekocht?
  - c. Waarom kopen mensen boeketten?
  - d. Hoe verzorg je een boeket?
  - e. Welke bloemen gebruik je?

De leraar deelt de beurten random uit met behulp van lollypopsticks. Waarbij hij leerlingen ook laat reageren op elkaars reacties (aanvullingen). Ter inspiratie en het opfrissen van voorkennis laat de leraar enkele voorbeelden van boeketten zien via het digibord.

2. Vervolgens doet hij klassikaal voor hoe je een boeket maakt. Hij benoemt de stappen die hij maakt (modellering). Hij vraagt de leerlingen vervolgens naar de namen van de gereedschappen die hij gebruikt (fase 2).
3. De leraar bespreekt met de leerlingen de succescriteria voor een goed boeket. Dat doet hij aan de hand van zijn demonstratie én aan de hand van een aantal foto's van boeketten die goed of minder goed zijn. De leraar noteert de succescriteria op het bord. De leerlingen krijgen een werkblad waar ze de succescriteria op noteren.
4. De leerlingen maken daarna individueel een boeket. De leraar laat de leerlingen eerste enige tijd (afhankelijk van de groep 5-10 minuten) zelfstandig werken. De leraar loopt rond en beantwoordt vragen en geeft tips door op succescriteria en voorbeelden te wijzen.
5. De leerlingen kijken daarna naar hun eigen werk. Ze pakken het werkblad met de succescriteria erbij en vullen in wat ze wel/niet goed hebben gedaan (fase 3).
6. De leerlingen leggen de boeketten van de groep op volgorde. De leraar bespreekt met de leerlingen: welke is het beste gelukt? Waarom is de ene boeket beter dan de andere? Deze bespreking gebeurt aan de hand van de succescriteria (fase 3 en fase 4). Eventueel kan dit ook per criterium gedaan worden, zodat verschillende leerlingen een succeservaring opdoen.
7. De leraar bespreekt ten slotte de aanpak. Leerlingen komen met de leraar tot de conclusie dat ze de gereedschappen nog niet goed (weten te) hanteren.

Les twee: gereedschappen en hulpmiddelen

8. Uit de vorige les blijkt dat leerlingen de gereedschappen nog niet goed hanteren. Het goed hanteren van verschillende gereedschappen voor bloemschikken staat deze les daarom centraal (fase 5).
9. Bij de start van de les bespreekt de leraar met de leerlingen dat de kennis over gereedschappen en hulpmiddelen nog niet op orde is. Hij gaat met leerlingen na welke gereedschappen het vooral betrof en waar het mis ging.
10. De leraar heeft een werkblad gemaakt met opdrachten en vragen over de werking van gereedschappen en hulpmiddelen. De leerlingen vullen in groepjes het werkblad in. Hierop wordt gevraagd wat de naam en functie is.
11. De leerlingen wisselen de antwoorden uit met een ander groepje. Ze bespreken met elkaar wat ze leren van het andere groepje en gaan aan de slag met het aanvullen/aanscherpen van hun antwoorden.
12. Als afsluiting vraagt de leraar aan leerlingen om bepaalde gereedschappen en materialen correct te demonstreren.

Les 3 (niet beschreven): in de derde les observeert de leraar of de materialen en hulpmiddelen wel goed worden ingezet bij een praktische opdracht waarbij leerlingen een boeket maken met toepassing van een korenschoof bindtechniek.

Differentiatie en variatie

- In een variant op fase 1 in les 1 zouden leerlingen eerst in groepjes succescriteria kunnen formuleren aan de hand van de foto's die ze als groepje bekijken, voordat de leraar het groepsgesprek organiseert.
- In een variant op fase 3 in les 1 zouden leerlingen niet hun eigen werk naast de succescriteria kunnen leggen, maar in duo's dat van elkaar.
- In een variant op les 2 zouden foto's/video's van het wel/niet correct hanteren van gereedschappen getoond kunnen worden, waardoor leerlingen zelf de succescriteria zien en noteren. Ook kan de leraar zelf het gebruik van gereedschappen expres goed/fout demonstreren, waarbij de leerlingen moeten noteren wat niet goed ging ("zoek de fout").

Terugblik en tips van de ontwikkelaar

Reflectie op de aanpak

In dit lesvoorbeeld constateert de leraar na de eerste les dat de leerlingen de materialen en hulpmiddelen nog niet goed gebruiken. Daarom kiest de leraar ervoor om de tweede les te besteden aan het goed gebruiken van de hulpmiddelen en materialen. Dit voorbeeld laat daarmee zien hoe je als leraar kunt inspelen op wat je ziet/hoort in fase 2 en 3 van de FE-cyclus en passende vervolgcacties kunt uitvoeren.

Tips voor gebruikers

- Het voordoen van stappen en aanpakken is in deze twee lessen erg belangrijk. De leraar benoemt wat hij doet, zowel de handeling als de demonstraties en modeling met gereedschappen.
- De cyclus rondmaken, dus opnieuw checken of leerlingen het nu wel kunnen (demonstratie les 2 en vervolgpdracht les 3) zijn belangrijk voor het effectief kunnen toepassen van geleerde.

Auteur(s)

Informatie over de auteur(s)

Dit lesvoorbeeld is uitgewerkt door Tineke van Buitenen, Anke Belt en Liesbeth Baartman. Tineke en Anke zijn allebei docent Bloem bij het Clusius College in Castricum. Liesbeth werkt als hogeschoolhoofddocent bij de Hogeschool Utrecht.

Bijlage 1. Succescriteria korenschoofboek

De leraar bespreekt met de leerlingen de succescriteria voor een goed boek. Je kunt een ingevuld formulier geven of de leerlingen zelf laten invullen.

	Conclusie leerling			Docent
	Goed	Bijna goed	Nog niet in orde	
Techniek:				
Alle stelen zijn korenschoof en dezelfde kant op				
Stevig gebonden				
Geen blad tussen en onder het touwtje				
<i>Toelichting</i>				
Vormgeving:				
Rond van opzij en van boven				
Stelen op de juiste lengte afgeknipt				
<i>Toelichting</i>				
Compositie:				
Materialen verdeeld in het boek				
Materialen op gelijke hoogte				
<i>Toelichting</i>				
Gereedschappen veilig gebruiken:				
Van je af snijden				
Het juiste gereedschap gebruiken (bijv. snoeischaar voor dikke takken, draadtang voor bloemendraad)				
<i>Toelichting:</i>				
Mijn beoordeling en die van de docent zijn niet/ wel het zelfde omdat:				

Bijlage 2. Gereedschap en hulpmiddelen

Thema Gereedschap en hulpmiddelen

Wat ga je leren?

- ✂ Je weet de namen van de gereedschappen en hulpmiddelen
- ✂ Je weet hoe de gereedschappen en hulpmiddelen eruit zien
- ✂ Je weet welke gereedschappen en hulpmiddelen je moet gebruiken

Wat heb je nodig?

- ✂ Lijm
- ✂ Schaar
- ✂ A4 blaadje
- ✂ Knipblad 'gereedschap en hulpmiddelen'
- ✂ Pen / potlood
- ✂ Kleurpotloden of stiften

Wat moet je weten?

Bij bloemschikken worden diverse gereedschappen en hulpmiddelen gebruikt. Het is belangrijk dat je weet welk gereedschap je waarvoor kan gebruiken. Zo blijft het heel en werk je gemakkelijker. Hulpmiddelen zijn materialen die je helpen om een bepaald bloemstuk te kunnen maken. Ook hiervan moet je weten wanneer je welk hulpmiddel nodig hebt om je bloemstuk zo goed mogelijk te kunnen maken.

Wat ga je doen?

- ✂ Knip de plaatjes en de namen uit van het knipblad 'gereedschap en hulpmiddelen'.
- ✂ Maak combinaties van naam en plaatje en leg deze op een A4 blaadje (**plak de plaatjes nog niet op**)
- ✂ Overleg met een klasgenoot of de combinaties juist zijn.
- ✂ Laat controleren door je docent.
- ✂ Plak de plaatjes op het A4 blad.
- ✂ Schrijf bij de plaatjes waarvoor je het gebruikt.
- ✂ Gebruik kleurpotloden/ stiften om er een mooi geheel van te maken.
- ✂ Werk netjes (niet te veel lijm, recht uitgeknipt, duidelijk geschreven).

Waar moet je op letten?

- ✂ Werk netjes (niet te veel lijm, recht uitgeknipt, duidelijk geschreven)
- ✂ Combinaties (plaatje en naam) zijn correct
- ✂ Werkplek is opgeruimd
- ✂ Werkhouding en inzet in de klas

Knipblad praktijkkaart gereedschap en hulpmiddelen

Snoeischaar

Mes

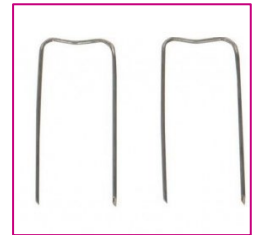
Allesknipper

Draadtang

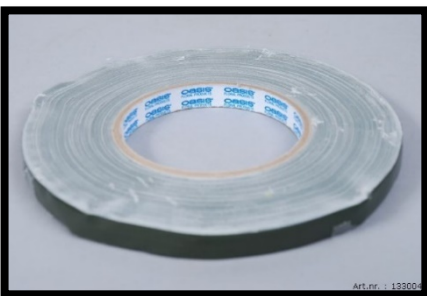
Prikker

Steekschuim

Bloemendraad

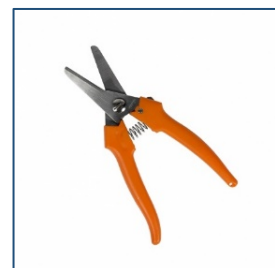
Krammen

Caoutchouc

Cling

Bindtouw

Watervast tape

